

HAR DU EN PC FULL AV UTDATERT PROGRAMVARE?

8 programmer å kvitte seg med

Du kan godt ha programmer installert på pc-en som en gang var både gode og nyttige, men som nå bare er i veien. Vi hjelper deg å bli kvitt dem, slik at du unngår problemer.

Journalist
Steffen Nielsen

Du har sikkert også opplevd å komme over et program på maskinen som det er år siden sist du brukte. Husker du i det hele tatt å ha installert programmet? Ettersom det i dag er ren rutine å oppgradere Windows uten at det påvirker den installerte programvaren, er det ikke uvanlig at man kommer over programmer man installerte den gangen operativsystemet på maskinen var Windows 10 eller kanskje enda eldre.

Da vi – og kanskje du – en gang for eksempel installerte programmet Format Factory til å konvertere filtyper, hadde det sine gode grunner. Vi viste at programmet var godt skrudd sammen og fungerte problemfritt.

Ting endrer seg raskt

Lenge levde det da også opp til forventningene. Men tiden går, og særlig dataprogrammer kan ha begrenset levetid. Det kan komme konkurrerende og/eller bedre produkter, som da Internet Explorer ble avløst av Edge eller WinRAR av 7-Zip. Det er en naturlig og normalt også ufarlig utvik-

ling, hvis man som bruker vet når og hvordan man bør trekke ut pluggen. Situasjonen er nemlig noe mer komplisert enn med en gammel sykkel som man med litt stell og pleie kan fortsette å bruke til Dovre faller.

Når det gjelder data, kan det sågar være farlig å tviholde på utdatert programvare. Hvis hackere først finner hull i programmet, eller hvis det endrer oppførsel, så er det et problem uansett hvor forsiktig man er.

I denne artikkelen forklarer vi farene ved å benytte programvare som har gått ut på dato. Vi viser åtte eksempler på programmer det ikke lenger er verken trygt eller hensiktsmessig å bruke – og selvfølgelig viser vi hvordan du sørger for å avinstallere dem i Windows 10 eller 11.

Vi holder øye med programmene

Vær klar over at programmene du finner på nettsiden til Komputer for alle, alltid er oppdatert. Du risikerer altså ikke å finne utdaterte programmer på komputer.no. Hvis vi oppdager at et program, for eksempel Format Factory, har endret seg og blitt dårligere etter en oppdatering, nøler vi ikke med å fjerne det fra nettsiden og erstatte det med et bedre alternativ.

Du får ingen advarsel om programmer som er utdatert, så det er bare å fjerne dem manuelt så fort det lar seg gjøre.

Hva er problemet med gamle programmer?

• Bruker ressurser

Utdaterte programmer har en tendens til å forstyrre Windows i tide og utide, og da utnyttes ikke maskinens ressurser optimalt.

• Lokker deg til å kjøpe

Noen programmer skjuler at de er prøveversjoner. Etter en viss tid kan du bli bedt om å betale.

• Tar opp plass

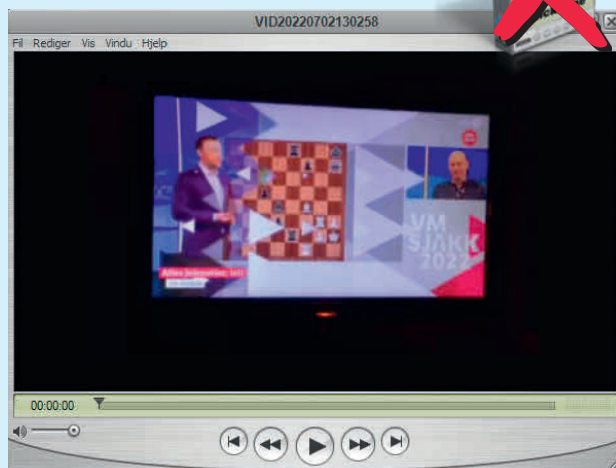
Du får mer plass på harddisken hvis du fjerner programmene som er nevnt i denne artikkelen.

• Gjør maskinen usikker

Det ligger i ordet at utdaterte programmer ikke lenger oppdateres. Det øker faren for at hackere kan utnytte mulige sikkerhetshull.

QuickTime

QuickTime spiller av video på pc-en, men programmet gjør ingenting som ikke Windows egen spiller kan klare.

Overflødig Apple-spiller

Videospilleren QuickTime utmerket seg en gang med støtte for flere formater. Apple har mistet interessen, og det har vi også.

QuickTime var en populær mediaspiller som ble utviklet av giganten Apple. Programmet stammer fra 1991, da man var i den spede begynnelsen for digital musikk og video på pc-en. Forskjellige versjoner av QuickTime Player har lenge vært en del av macOS, som er operativsystemet på Mac-maskinene. Og lenge var QuickTime også et populært program for Windows. Programmet utmerket seg ved å støtte AAC-formatet, som ellers ikke kunne spilles i Windows.

Stanset utviklingen i 2016

Apple sluttet å utvikle QuickTime Player for Windows i 2016, og det er risikabelt å bruke programmet i dag. Sikkerhetsselskapet Trend Micro har dokumentert to vesentlige sårbarheter som potensielt kan utnyttes av hackere. Akkurat som oss anbefaler de at du snarest avinstallerer programmet hvis du har det på maskinen.

Bruk heller dette programmet:

VLC Media Player er et kraftfullt alternativ til QuickTime som også har langt flere funksjoner enn det gamle Apple-programmet. Det ligger på komputer.no/2508

Format Factory

Format Factory er et universalverktøy for filformatering. Det virker, men du får ting du ikke vil ha med på kjøpet.

Forrædersk filkonvertering

Format Factory kan raskt endre filtyper som ellers ikke lar seg spille av. Du får også en del søppelprogrammer du virkelig ikke vil ha.

I mange år var Komputer for alle blant de ivrigste tilhengerne av Format Factory. Programmet var gull verdt hvis det var lyd- eller videofiler man ikke klarte å spille av i Windows. Man valgte ganske enkelt det filformatet det skulle konverteres fra og formatet det skulle konverteres til. Enklere blir det ikke.

Ikke mulig å unngå ekstraprogrammer

Rundt 2020, kanskje også tidligere, begynte det imidlertid å gå galt for Format Factory. Her i redaksjonen konstaterte vi dessuten at programmet var svært omstendelig å installere. Selv om man takket nei til ekstratilbudene som dukket opp under installeringen, kunne man risikere at det ble installert søppelprogrammer man ikke hadde bedt om. Det gjaldt blant annet det falske anti-skadeprogrammet ByteFence. Så selv om selve Format Factory fortsatt fungerte som det skulle, var disse tilleggsprogrammene direkte skadelige.

Tilbud om ekstra programmer under installeringen er ikke noe nytt, men måten det skjedde på i Format Factory var særdeles lite sjarmerende. Av samme grunn begynte antivirusprogrammene å sette programmet på negativlisten og advarte på det sterkeste hvis man forsøkte å installere Format Factory.

Format Factory oppdaterer også seg selv fra tid til annen. Vil du være på den sikre siden, bør du avinstallere det snarest mulig.

Adobe Flash Player

Hjelpeprogrammet fra Adobe har utspilt sin rolle og kan ikke lenger bidra til å vise animasjoner i nettleseren.

Dagens nettlesere klarer seg fint uten

Programmet Adobe Flash Player leverer ikke lenger en tjeneste du har bruk for. Derfor bør det avinstalleres.

Som de fleste sikkert har oppdaget når man ser film på for tjenester som YouTube, har ikke dagens nettlesere, som Firefox, Chrome og Edge, problemer med å vise video. På samme måte kan selv svært avanserte spill kjøres rett i nettleseren uten hjelp fra andre programmer. Slik var det ikke før, da programmet Adobe Flash Player var et essensielt hjelpeprogram til å spille og se multimedieinnhold i forskjellige nettlesere.

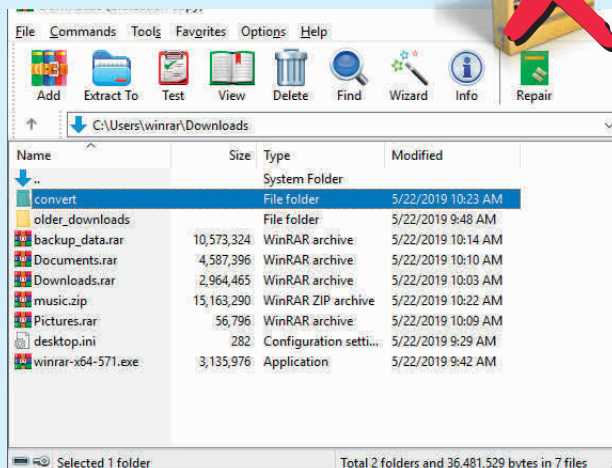
Adobe Flash Player skulle installeres på maskinen som et hvilket som helst annet program, men fungerte deretter i praksis som en nettleserutvidelse og arbeidet i bakgrunnen i Internet Explorer, Firefox eller Chrome, slik at man blant mye annet kunne spille små, populære og flash-baserte spill i nettleseren. Vel å merke for 15–20 år siden.

Adobe tapte kampen mot Apple og Google

Programmet dukket først opp i 2005 og har for lengst mistet sin eksistensberettigelse. Adobe avsluttet både utviklingen av og brukerstøtten for Flash Player i 2020. Det skjedde etter at både Apple og Google hadde uttrykt støtte for konkurrerende metoder for avspilling av multimedieinnhold i nettleseren.

Dagens nettlesere blokkerer ganske enkelt Adobe Flash Player. Det betyr at programmet ikke kan brukes, heller ikke hvis du skulle finne gamle flash-baserte nettsider. Derfor bør du avinstallere det snarest mulig.

WinRAR

WinRAR komprimerte filer, slik at det blant annet var lettere å sende dem med e-post, men nå er det ikke lenger gratis.

Ingen grunn til å betale for filkomprimering

Filkomprimering er overraskende nok noe som setter sinnene i kok, og et program som var gratis, må man nå betale for.

Du har kanskje selv opplevd å få tilsendt en rar-fil. Fordi Windows ikke kunne lese filen, var du i så fall henvist til å installere det tilhørende programmet WinRAR.

Og sjelden har der vært større enighet blant nerdene på nettet: WinRAR var et fantastisk program, og det tilhørende rar-formatet var den beste måten å komprimere filer på. Enigheten blant ekspertene var spesielt stor fra 2005–2015, da det var en utbredt uvilje mot Microsofts vanlige zip-format, som man mente var for dårlig, lite fleksibelt og dessuten monopolistisk.

Pengene rår

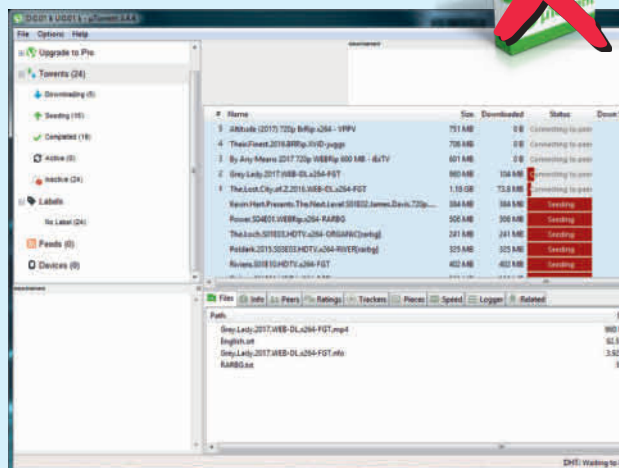
Nerdene hadde da også rett. Det er ingen tvil om at rar er et supert komprimeringsformat, men WinRAR er ikke lenger gratis. Hvis du ikke betaler, slutter det å virke når du har brukt det i 40 dager. Derfor bør du bytte det ut med et godt gratisprogram.

Bruk heller dette programmet:

7-Zip er et mer tidsriktig alternativ til WinRAR og fungerer med de samme komprimeringsformatene. Du finner det på komputer.no/2508

uTorrent

Millioner lastet ned lovlig og (oftest) ulovlig innhold med bittorrent-klienten uTorrent, blant annet film, musikk og spill.

Fildeling med altfor mange annonser

Den nyeste uTorrent-versjonen er mye dårligere enn originalen. Utløpsdatoen er forlenget passert for dette fildelingsprogrammet.

Fildeling går i bunn og grunn ut på å dele filer mellom vanlige pc-brukere ved hjelp av den såkalte BitTorrent-protokollen. Særlig i nettets tidlige fase var fildeling via nettet en populær "hobby" som sparte pc-brukere for tusenvis av kroner på kjøp av cd- og dvd-plater.

Behovet for mer eller mindre lovlig fildeling har imidlertid blitt mindre de siste tiårene, i takt med at rettighetshavere har tatt opp kampen mot piratene. Samtidig har lovlig strømming av film og musikk til en overkommelig pris blitt en del av hverdagen.

Da fildelingsprogrammet uTorrent så dagens lys i 2005, var verden en annen, og programmet var en aldri så liten sensasjon. Konkurrenter som Vuze og BitComet ble raskt parkert av uTorrent, som krevde langt mindre systemressurser når man lastet de nyeste Hollywood-filmene opp og ned ved hjelp av programmet.

Snek inn et annet program på pc-en

Nedturen for uTorrent begynte for alvor i 2015, da brukere av programmet oppdaget at de hadde fått installert et ekstraprogram i form av en såkalt "bitcoin miner" på maskinen, uten at de var gjort oppmerksomme på det. Siden den gangen har uTorrent gjort seg enda mindre populært ved å legge inn annonser ikke bare under installeringen, men også i selve brukerflaten. Hvis du fortsatt har programmet på maskinen, bør du ikke nøle med å avinstallere det.

Microsoft Silverlight

Silverlight måtte til for å bruke andre programmer, men dette er også et program for historiens skraphaug.

Microsoft-program fra en svunnen tid

Microsoft Silverlight har vært en stor og nødvendig del av Windows-verdenen i snart tyve år, men nå bør det være slutt.

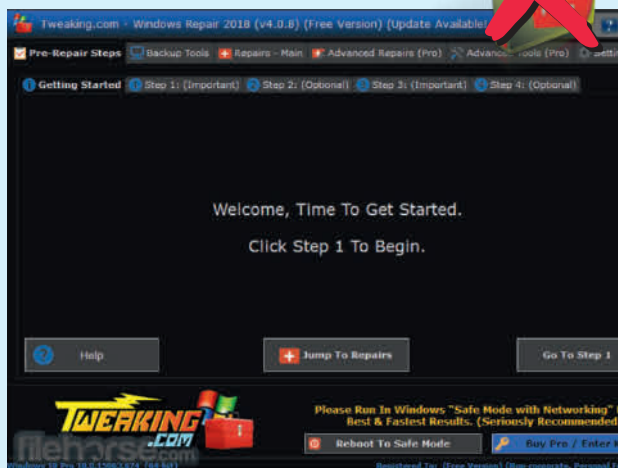
Husker du meldingen "Du må ha Microsoft Silverlight for å kjøre dette programmet"? Har du vært med noen år, har du sikkert sett både denne og lignende varsler når du har forsøkt å installere programmer. Hjelpeprogrammet til å spille av video og annet multimedieinnhold har av samme grunn hatt sin faste plass i programlisten til Windows. Veldig mange programmer ville ikke fungert ordentlig uten.

I en periode var Silverlight også en fast del av den tidligere Microsoft-nettleseren Internet Explorer. Senere ble Silverlight brukt av Microsoft til å drive reklame for søkemotoren Bing. Installerte man Silverlight, fikk man også endret søkemotoren i nettleseren. Det var et skittent triks. I 2021 var det imidlertid slutt på Microsofts støtte for det utdaterte produktet.

Silverlight er en alarmklokke

På samme måte som Adobe Flash Player, som skulle ta seg av lignende oppgaver som Silverlight, er hjelpeprogrammet fra Microsoft noe du bør kvitte deg med raskest mulig. Det er ikke skadelig i seg selv, men har du fortsatt programmet som er avhengige av Silverlight, det kan for eksempel være eldre versjoner av Skype, så er det et tegn på at programmene er utdaterte og dermed usikre. Derfor bør du snarest mulig ta farvel med hjelpeprogrammet Silverlight, hvis du finner det i listen over installerte programmer.

Windows Repair

Windows Repair lover å reparere maskinen på et blunk. Resultatet er ofte noe helt annet.

Et direkte skadelig reparasjonsprogram

Windows Repair fra produsenten Tweaking har skapt store problemer for pc-eiere ved at programmet rotet til i registeret.

Det er så mange problemer i Windows at det er fristende å ville løse alle på én gang. Av samme grunn finnes det mange "ett-klikksløsninger" man kan kjøre. Etter en rask gjennomgang av Windows skal disse programmene rette det som måtte finnes av feil.

Problemet er bare at løsningene omfatter endringer av registerdatabasen. Windows Repair er et slikt reparasjonsprogram, men det har vist seg å gå litt for voldsomt til verks i Windows.

Anbefales av oss

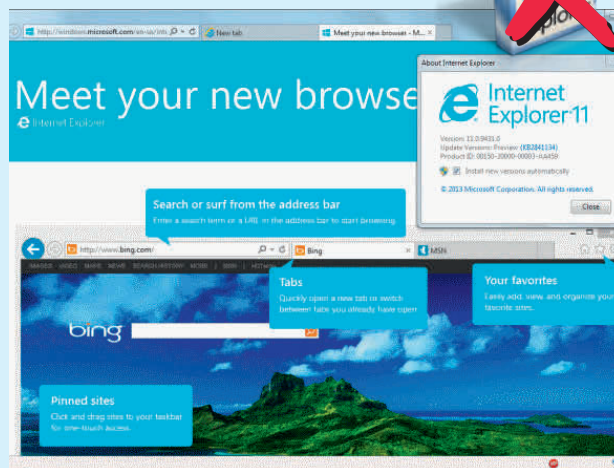
Selv om programmet tidligere har vært positivt omtalt i *Komputer* for alle, har vi måttet innse at det ikke bare løste problemer – det skapte også nye. Programmet får også hard medfart i diverse nettfora. Vi anbefaler at du avinstallerer Windows Repair, slik at du ikke ender opp med problemer som er umulige å løse.

Bruk heller dette programmet:

Et mer stabilt alternativ til Windows Repair er FixWin, som reparerer Windows uten noen form for bivirkninger. Du finner det på komputer.no/2508

Internet Explorer

Internet Explorer dominerte nettlesermarkedet for over 20 år siden. Nå utgjør det en regelrett trussel.

En usedvanlig seiglivet dinosaur

Nettleseren fra selveste Microsoft het Internet Explorer. I dag er den en sikkerhetsrisiko som bør fjernes øyeblikkelig.

Det er jo utrolig at ikke Internet Explorer for lengst har forsvunnet fra alle verdens pc-er. Microsoft har i snart ti år drevet en innbitt kampanje for etterfølgeren, som heter Microsoft Edge. Selv om Edge har fått god vind i seilene, er det fortsatt Google Chrome de fleste av oss velger når vi skal på nettet.

Og Internet Explorer? Den må bare vekk. Det kan godt være at Internet Explorer hadde en markedsandel på hele 95 prosent i 2003, men i dag er det ingen grunn til å bruke den utdaterte nettleseren.

Avinstaller Internet Explorer

Hvis du har ignorert advarslene og fortsatt bruker Internet Explorer, bør du avinstallere den nå. Mange nettsider tillater ikke engang besøk fra den gamle nettleseren, og de som gjør det, er så usikre at Internet Explorer lett kan bli hackernes snarvei inn på pc-en.

Bruk heller dette programmet:

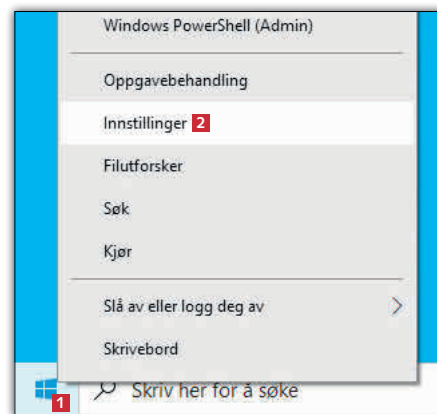
Bruk en moderne nettleser som Firefox, Edge eller Chrome. Er du opptatt av personvern, kan du vurdere Brave. Den finner du på komputer.no/2508

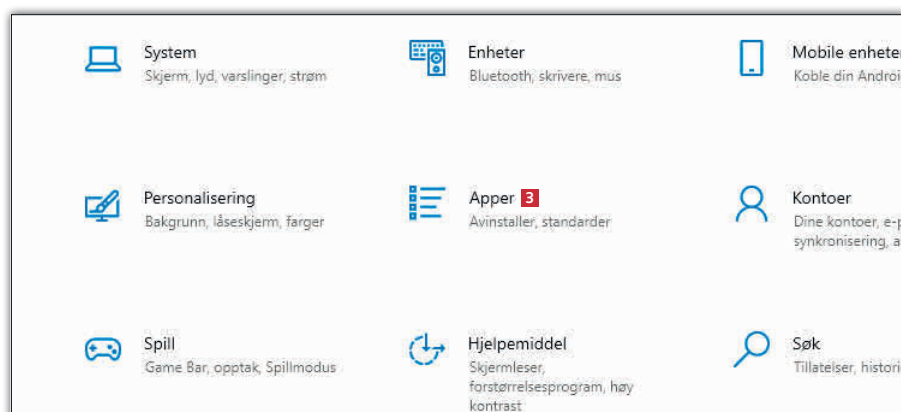

Slik avinstallerer du i Windows 10

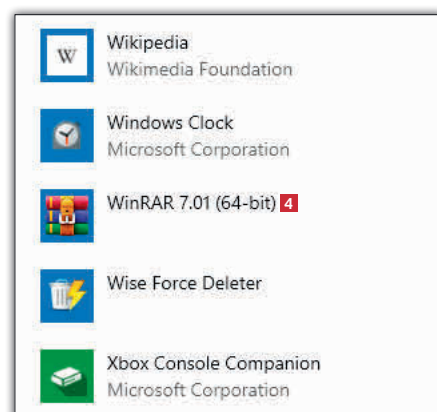
Du kan selv sjekke om du har noen av de dårlige programmene på maskinen. Windows 10 kan også hjelpe deg med avinstalleringen.

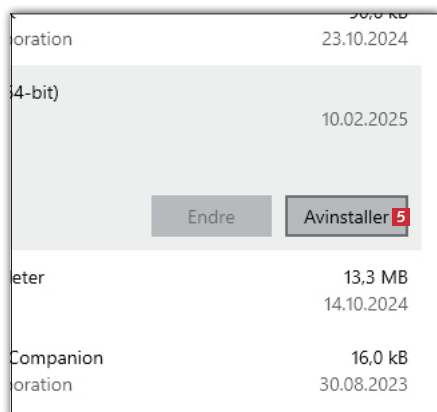
1 Høyreklikk på startknappen **1**, og velg **Innstillinger 2**.

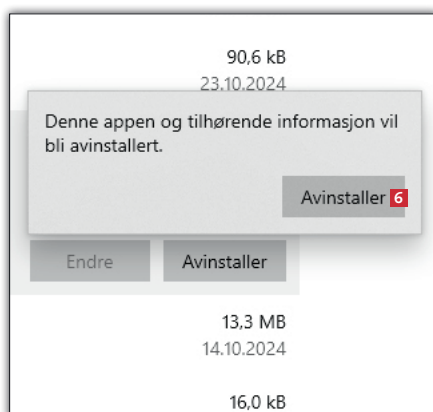
2 Deretter velger du kategorien **Apper 3**.

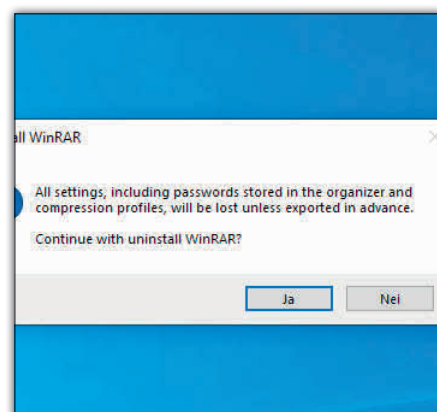
3 Nå blar du ned til du ser det uønskede programmet, som du klikker på **4**.

4 I vinduet som vises, klikker du på **Avinstaller 5**.

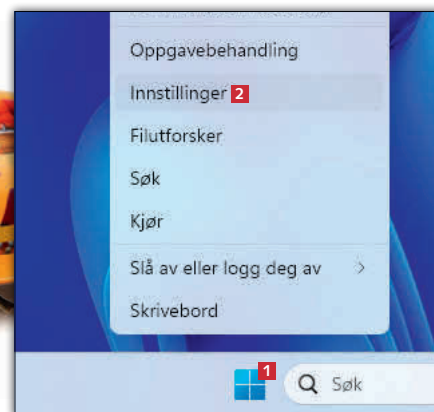
5 Klikk på **Avinstaller 6** igjen i det lille vinduet.

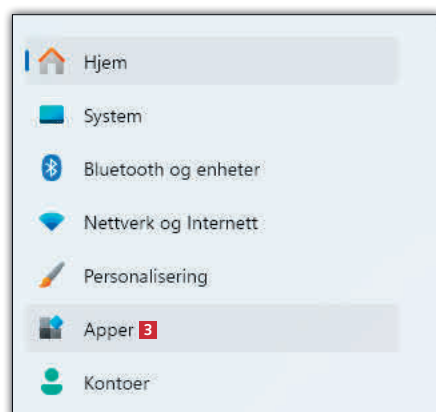
6 Den videre fremgangsmåten kommer an på avinstalleringsfunksjonen for de respektive programmene. Du må gjerne bekrefte valget et par ganger til før handlingen er fullført.

Slik avinstallerer du i Windows 11

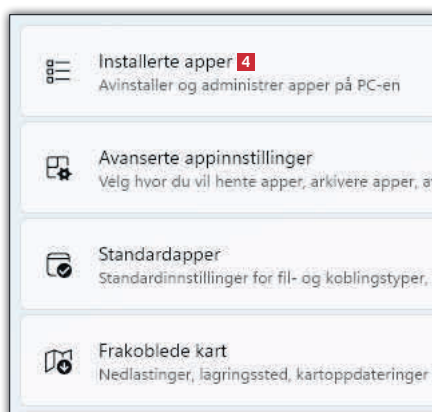
Du kan selv sjekke om du har noen av de uønskede programmene på maskinen. Her ser du hvordan Windows 11 hjelper deg med avinstalleringen.

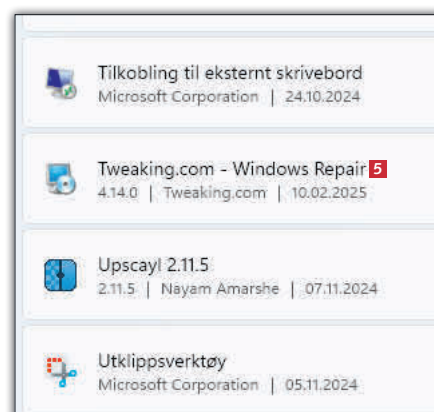
1 Høyreklikk på startknappen **1**, og velg **Innstillinger** **2**.

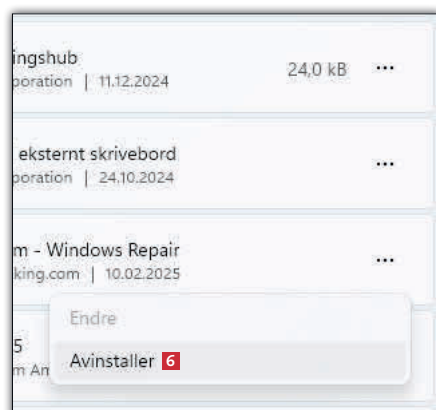
2 Velg kategorien **Apper** **3**.

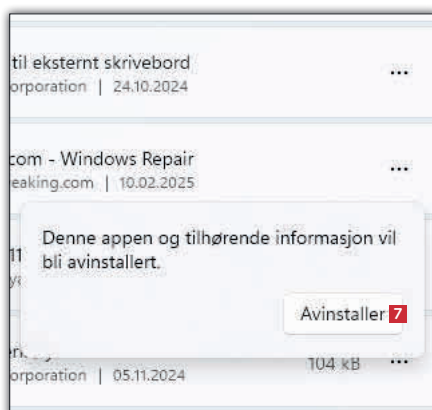
3 Deretter klikker du på **Installerte apper** **4**.

4 Nå blar du ned til det uønskede programmet og klikker på det **5**.

5 Neste trinn er å klikke på **Avinstaller** **6**.

6 Klikk på **Avinstaller** **7** igjen i det lille vinduet.

7 Resten av prosessen kommer an på avinstalleringsfunksjonen for de respektive programmene. Du må gjerne bekrefte valget et par ganger til før avinstalleringen er fullført.